

for a living planet

За повече информация:

WWF Дунавско-Карпатска Програма,
Информационен Център за Горска Сертификация

Тел: +35928653052, 9640546

Факс: +359 29640545;

www.panda.org/bg

e-mail: fcic@wwfdcr.bg

Международното „Общо ръководство за ГВКС“
може да намерите на адрес: www.proforest.net

© WWF/Michel Gunther

Произход и развитие на идеята за ГВКС

Концепцията за ГВКС е разработена от FSC (Съвета по стопанисване на горите) и е използвана в Принцип 9 от стандартите за горска сертификация. В нея се посочва, че управлението на сертифицирана горскостопанска единица трябва да включва мерки за поддържане или подобряване състоянието на идентифицираните ГВКС на тази територия. Концепцията за ГВКС бе доуточнена неотдавна, чрез консултация с WWF и Световна Банка. С помощта на Proforest е изготвено международно “Общо ръководство за определяне и управление на ГВКС”, което подпомага регионалния /национален процес на широк кръг от заинтересовани. От тогава в много страни/региони се разработват национални методически ръководства за ГВКС, като България, Кавказ, Русия, Румъния и други.

ГВКС извън и вътре в FSC

Въпреки, че ГВКС се създава от FSC и намира най-добро приложение при интегриране в процеса на горската сертификация, съществуват много практически примери от целия свят, при които концепцията работи много добре и извън този процес.

Политически измерения на подхода за ГВКС За Правителствата

- Цели постигнати на консенсус от страна на обществото (всички заинтересовани групи) относно най-критичните и значими стойности (функции) на горите
- Може да подпомогне вземането на решения за Натура 2000, определяне, стопанисване и финансиране
- Подпомага ландшафтното планиране, разпределението на ресурси за защита на екологични дейности и опазването на други критични стойности
- Спомага за по-добро разбиране на стойностите на горите от всички заинтересовани и за по-високо ниво при приемането на решения

Подпомага и би трябвало да е част от националните горски програми

За индустрията, зависеща от гората

Представлява съществена част от политиките за отговорно снабдяване, покупка на продукти от гората

- Дава добра основа за ползване и защита на горите, притежаващи високи консервационни стойности
- Подпомага решенията свързани с намаляване на екологичните и социални рискове при отговорното пазаруване

- ГВКС са важна основа за дискусии с ползвателите, упражняващи натиск върху гората
- Помага да се спре снабдяването с дървесина от не-надеждни източници

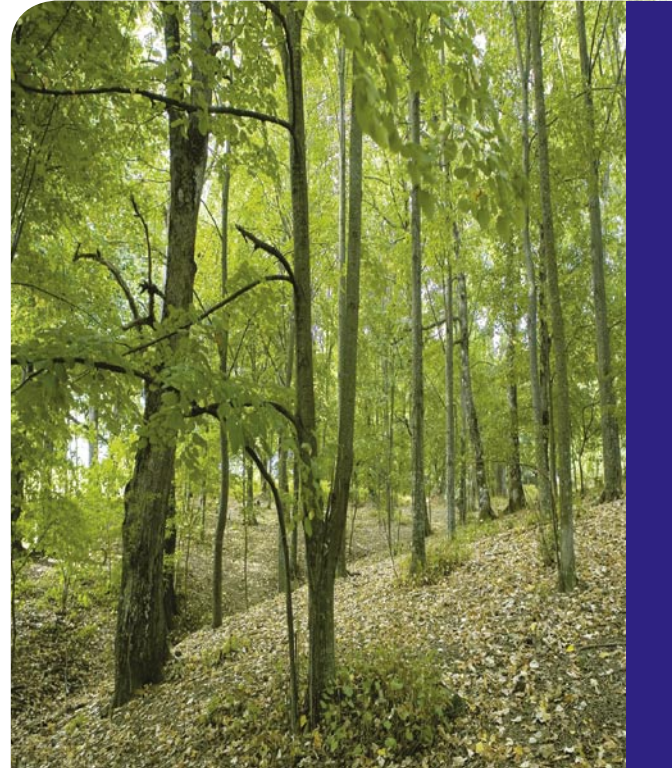
За горски собственици и местни общности

Дава гаранция, че горите ще осигуряват необходимите суровини и обслужват населението за дълъг период от време

- Дава възможност за обмяна на опит и демонстриране на добри практики в горското управление
- Позволява дебати, свързани с управлението на горите, за осигуряване на екологични дейности (водоохранни функции, почвена ерозия), включвайки въпроса за компенсация
- Създава по-добро познание по основни управленчески методи и системи

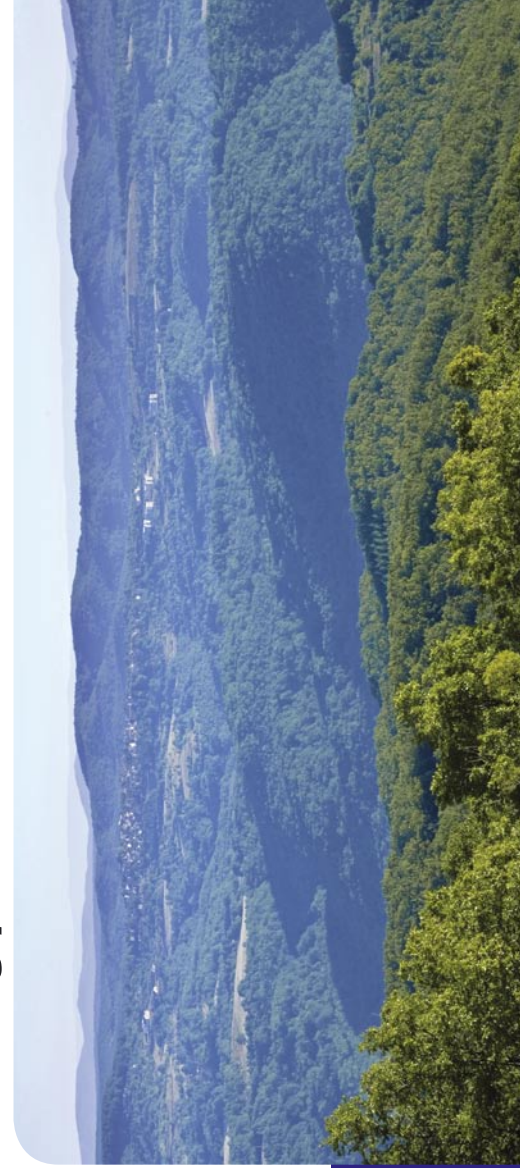
За обществото

- Източник на открит обмен на информация за съответни дейности свързани с горското управление и решения свързани с гората

ГВКС - Гори с Висока Консервационна Стойност
for a living planet

© WWF/Michel Gunther

Ползите от ГВКС

Какво представляват Горите с Висока Консервационна Стойност?

ГВКС притежават екологични и социални стойности като например уникално биоразнообразие, значение за укрепване на вододели, стабилизиране на почви или това са гори, представляващи ценни за културно-историческото наследство обекти, археологически или религиозни обекти. Там където тези стойности са от голяма необходимост или имат критично значение, гората се обявява за Гора с Висока Консервационна Стойност. Говорейки за ГВКС, ние имаме предвид дългия процес на обсъждания и вземане на решенията относно гората. Тази брошура обяснява какво означава всичко това.

Каква е целта на концепцията за ГВКС подкрепяна от WWF?

Концепцията за ГВКС, създадена от FSC и подкрепяна от WWF, има за цел да помогне за постигане на баланс между устойчив икономически растеж и опазване на най-ценните горски стойности, чрез ръководен процес на горско планиране при широк кръг от заинтересовани. Прилагането на концепцията за ГВКС е важна стъпка за постигане на по-добро горско управление и защита, като допълва другите средства за опазване на гората, каквито са горската сертификация и отделянето на защитени територии.

Концепцията за ГВКС е основа при планирането и обслужва широк кръг от заинтересовани, като подпомага информираността и вземането на дългосрочни решения. Процесът свързан с ГВКС може да се разглежда като допълнение към процеса на планиране на политиките, каквито са националните горски програми и Натура 2000. Той може също така да е полезен инструмент за частните горски собственици при лобиране за субсидии, с които да управляват горите по устойчив и природосъобразен начин.

Как концепцията за ГВКС работи на практика?

Процеса на ГВКС има 4 етапа, в които са ангажирани правителства, собственици на гори, индустрия, учени, общественост и НПО на регионално и национално ниво

1. Определяне на най-важните, с критични стойности, функции на гората и местоположението на ГВКС на регионално/национално ниво
2. Определяне на прагове за всяка стойност, което налага поемане на отговорност при управлението.
3. Разработване на методическо ръководство за определяне, управление и мониторинг на ГВКС с цел да се поддържа или подобри състоянието на установените стойности.
4. Картиране на стойностите

След преминаване през всичките етапи е важно резултатите от процеса да бъдат практически прилагани. Въвеждането в практиката може да стане например, чрез възприемане в законодателството по съответните правила или чрез консенсус от правителство, индустрия, общественост и други заинтересовани.

Методът на ГВКС подпомага ползването на гори, осигуряващи ползи за всички и е приет и поддържан от гражданското общество. Това спомага за опазване на редица горски стойности за по-дълъг период.

© WWF/Michel Gauthier

Примерни варианти:

- 1) Функциите на гората за защита от лавини/почвена ерозия могат да бъдат определени като критични високо консервационни стойности в даден регион. Ограничението за това може да бъде: всички склонове с наклон над 30 градуса носят потенциал за наличие на тази стойност; главният принцип при управлението трябва да бъде поддържане на постоянна горска покривка на терените с над 30 градусов наклон на склона, за поддържане/подобряване състоянието на тази стойност. След което трябва да се отбележат на картата всички склонове с наклон над 30 градуса.
- 2) Консумацията на дърва за огрев може да бъде приета като основна нужда на местното население. Ограничението, което налага поемане на отговорност при управлението, може да бъде за всички гори намиращи се в близост до местното население; стопанисването може да се изрази в създаване на план-метод за обезпечаване на устойчиво и безопасно ползване на дървата за огрев.
- 3) Стойностите на биоразнообразието могат да бъдат идентифицирани като критични в определени горски екосистеми – за различните нива на значение на тези стойности и различния мащаб на проявлението им, стопанските дейности трябва да се съгласуват и комбинират; ограниченията за някои от тях може да варират от приспособяване на лесовъдските дейности до не-използване на тези територии за стопански нужди.

Ползите от процеса на планиране на ГВКС

- Подобряване и разнообразяване на решенията свързани с горското планиране
- Отговорно управление и базирани на превантивния метод решения свързани с покупките на горски продукти
- Подобряване процеса на управление – ново възприемане, в открит, прозрачен и съгласуван със заинтересованите лица процес
- Ефективно прилагане на местното знание
- По-добро разбиране от страна на всички заинтересовани за горските стойности, цената и ползите от тяхното опазване
- Намаляване на конфликта между конкуриращите се цели при използване на ресурсите

Какви консервационни стойности се разглеждат при определяне на ГВКС?

Общото ръководство, което улеснява процеса за определяне на ГВКС, разглежда 6 ключови стойности. Тяхното самостоятелно или групово присъствие в дадена горска територия може да доведе до определяне на ГВКС и изготвяне на план за горско управление с цел опазване на тези стойности:

- ВКС1: Горски територии, в които са съсредоточени глобално, регионално или национално значими стойности за биоразнообразието (напр. ендемизъм, застрашени видове, рефуги).
- ВКС2: Значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално или национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие.
- ВКС3: Горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива.
- ВКС4: Горски територии, които изпълняват важни природни функции в критични ситуации (напр. водозадържащи и водоохранни функции, контрол на ерозията).
- ВКС5: Горски територии, с решаващо значение за осигуряване основните нужди на местното население (поминък, препитание, битови нужди, здраве).
- ВКС6: Горски територии, с решаващо значение за съхраняване културни ценности и традиции, религиозна и етническа идентичност.